

Pochopil jsem, že možnosti hlíny jsou nevyčerpatelné, tvrdí zřejmě jediný výrobce hliněných obrazů u nás

ŽAROŠICE – Kdo zná Romana Muroňe ze Žarošic, jistě potvrdí, že jde o zajímavého člověka. Už od dětství se zajímal o historii své obce i o to, jak žili naši předkové. Stal se z něj zastánce tradičního způsobu života. Dokonce si u osady Zdravá voda za Žarošicemi postavil domeček technologiemi starými sto let. I cihly si vyráběl sám. Dnes je z něj nejen správce žarošického muzea, ale také propagátor hlíny jako stavebního materiálu. Práci s hlínou se mu podařilo povýšit na umění. Není sice sám, kdo maluje hlínou, ale jen on dělá z hlíny celé obrazy včetně podkladové desky a rámu.

■ **K práci s hlínou jste se zřejmě dostal jako milovník historie a ekologického života...**

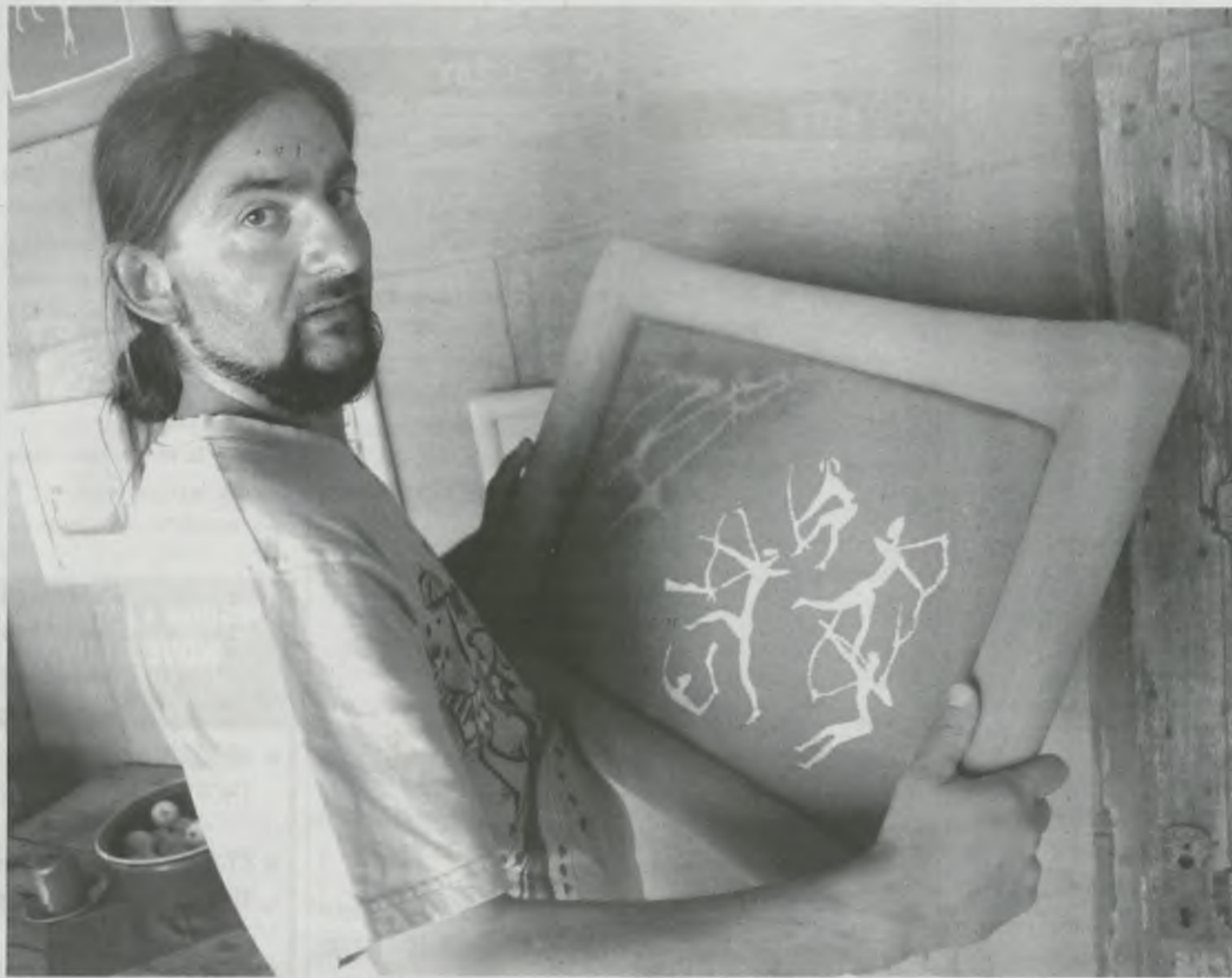
Práce s hlínou přišla na základě zájmu o lidovou architekturu a šetrný životní styl. Přes zájem o podobu lidového domu Podunajského typu jsem přešel k zájmu o hliněné omítky či cihly. Už dříve jsem se také zabýval keramikou (kromě jiného Roman Muroň vyráběl repliky historických nádob tím, že podle nalezeného fragmentu odhadl předpokládaný tvar nádoby a tu tradiční technikou vyrobil – pozn. red.)

■ **Existuje mimo vaší tvorby něco, co lze nazvat hliněné obrazy?**

Hliněné obrazy dělají jen hlinotvárci. Ti se živí výrobou hliněných omítek a v rámci toho provozují nějaké umění na stěně, to znamená ale fixně. Dané dílo je součástí zdi, respektive omítky. Používají různé struktury nebo pigmenty od dodavatelů, kteří se jejich výrobou živí.

■ **Jak tedy došlo k tomu, že vyrábíte skutečně samostatné hliněné obrazy?**

Je to takové mé know how, mé

Roman Muroň na svých obrazech rád vytváří malby podobné těm, jaké známe z jeskyní od našich prapředků.

dítě. Celé jsem si to vymyslel a pokud vím, nikdo jiný to nedělá. Viděl jsem, že existují malby jako součásti omítky. Říkal jsem si, proč to nezkusit odělit? Proč nevyrobit samostatný hliněný obraz, který bude přenosný, který si lidé koupí a odnesou? Nejprve to byly jen takové hliněné destičky. Asi rok jsem přemýšlel, zkoušel a nakonec to vyšlo. Důležité bylo vymyslet vnitřní strukturu toho, co celý obraz nese.

■ **Technologie zřejmě není jednoduchá. Je tajemstvím, nebo se o ni podělíte se čtenáři?**

Ne že by se po tom někdo vyloženě pídil, ale lidé se zajímají, jak je to možné, že lze vyrobit obraz kompletně z hlíny. Jde také o to naučit se míchat potřebnou hliněnou směs. Technologie je ale skutečně tajemstvím, které neprozradím. Snad jen to, že takový obraz není otázkou chvíle. Je to nesmírně pracné. Trvá to minimálně několik dnů.

■ **V počátcích ale nešlo ani tak o malby, jako spíše o zakomponování různých historických fragmentů, že?**

Myšlenka byla v tom, že použiju historické předměty, které lidé zahodili. Přišlo mi to zajímavé aplikovat je do výtvarného díla. Vložil jsem například do hliněného obazu kus středověkého džbánu. Podle mého to vypadalo moc pěkně. Přitom pořízení toho kusu džbánu mě nic nestálo.

■ **Jak došlo k tomu, že na obrazech jsou skutečně malby?**

To přišlo s vývojem. Původně jsem vůbec netušil, co všechno mi hlína umožní. Pořád ještě přicházím na to, co všechno dokáže. Pochopil jsem, že možnosti hlíny jsou vlastně nevyčerpatelné. Moc se mi líbí, když mě samotného překvapí. Zkusím experiment a výsledek je většinou lepší, než jsem původně doufal. Postup si podrobně zapisuji dlouho do noci i do rána. Ráno vstanu a jsem rád i za to, že dílo rozpraskalo. Jednak to často vypadá lépe, než nerozpraskané, ale současně i proto, že už lépe odhadnu co to rozpraskání způsobilo.

■ **Rozměrově ale jistě existuje nějaké omezení. Předpo-**

kládám, že není možné udělat velkoplošný hliněný obraz...

Velkoplošný lze, ale jedině jako fixní, ne přenosný. Já jsem si postupem času vytvořil škálu asi šesti konkrétních velikostí.

■ **Jak těžké je sehnat potřebnou hlínu?**

Vůbec ne, používám i hlínu přímo ze Žarošic. I v tom je to kouzlo, že si člověk může vyrobit výtvarné dílo z něčeho, co si vykope na své zahrádce. Používám ale i hlínu od dodavatelů hliněných omítek, kteří mají i

různou barevnost, pevnost či strukturu. Jsou třeba odstíny, které z domácí hlíny ještě nedokážu vytvořit. Postupem času se ale učím pigmentovat i domácí hlínu. Je otázkou času, kdy se naučím míchat si sám barevné hlíny.

■ **A co finální technické úpravy?**

Tady mám náskok z doby, kdy jsem se zabýval keramikou. Postupy tvarování nebo leštění jsou vlastně stejné. Zjistil jsem například, že jsem u keramiky dělal takzvaný marocký štuk,

aniž bych to věděl. Až později jsem viděl, že marocký štuk se dělá tím, že se produkt leští plochým křemenem. Takové jsem nacházel už jako dítě v Žarošicích na polích. Žasl jsem, když jsem zjistil, že se takové křemeny prodávají za velké peníze.

■ **Vaše nejnovější hliněné obrazy obsahují často malby připomínající ty, které zůstaly po našich prapředcích v jeskyních. K tomuto posunu došlo jak?**

Práce s přírodními materiály či motivy vychází vždy z prehistorického umění. K tomu mám vztah. Obdivuji hlavně severské umění petroglyfů, kamenných skalních maleb a rytin či dlabů, kde jsou ty různé náboženské motivy. To se snažím přenášet do hliněných obrazů a v hlíně to vypadá skutečně skvěle.

■ **Kde zatím sklídily vaše obrazy největší ohlas?**

Byla to vlastně shoda okolností, ale mé hliněné obrazy cestovaly po Holandsku. Šlo vlastně o to, že zástupci holandského výrobce hliněných omítek zaznamenal, co z jejich materiálu vyrábím. Moc je to zaujalo. Projevili zájem o výstavu, která by u nich ukázala, co lze z jejich výrobků vytvořit. Vyskytla se tam jedna galeristka, která po skončení výstavy chtěla celý soubor přesunout k sobě do galerie. Přišlo jí to až neuvěřitelné, co vyrábím. Říkala, že něco takového v životě neviděla. Nakonec se mi tam podařilo dva obrazy i prodat, což bylo moc příjemné, protože tamní ceny jsou mnohem zajímavější než naše.

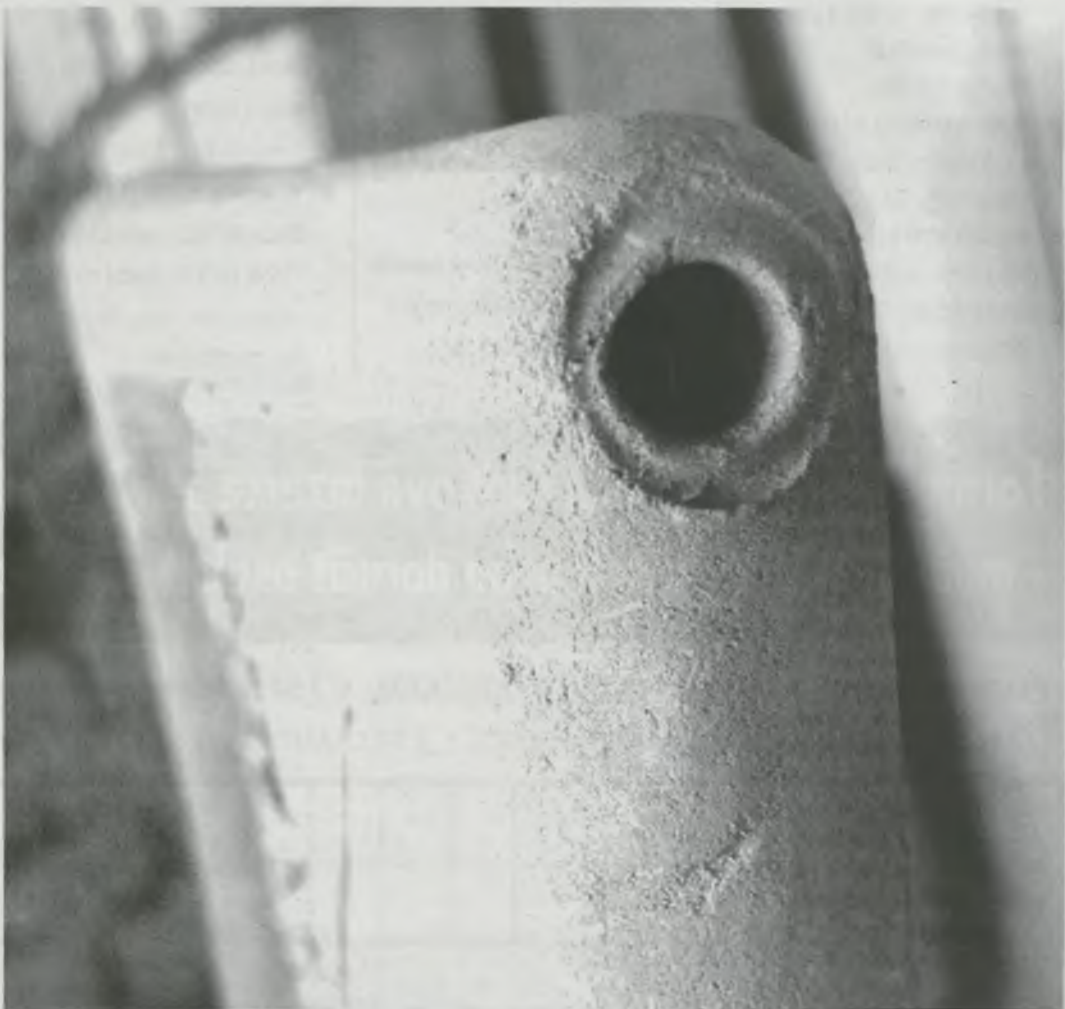
■ **V práci se tedy neustále vyvíjíte. Jaký bude další posun, případně cíl?**

Technologicky se už asi není kam posunout. Spíše bych se chtěl nějak vyprofilovat s ohledem na motivy. Inspirací mám hodně.

Text a foto: Zdeněk Šmýd

Obrazy jsou skutečně kompletně celé z hlíny.

Dlouho trvalo než autor hliněných obrazů vymyslel vnitřní konstrukci svých děl.